

TÓM TẮT VĂN BẢN TỰ SỰ

(Dựa theo nhân vật chính)

BÀI TẬP

1. Bài tập 1, trang 121, SGK.
2. Dựa vào cốt truyện, hãy tóm tắt *Truyện An Dương Vương và Mị Châu – Trọng Thuỷ*.
3. Dựa vào cốt truyện của đoạn *Chiến thắng Mtao Mxây* (trích sử thi *Đăm Săn*) hãy tóm tắt câu chuyện theo nhân vật Đăm Săn.
4. Dựa vào cốt truyện *Tấm Cám*, hãy tóm tắt câu chuyện theo nhân vật Tấm, hoặc nhân vật Cám.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. Đọc kĩ đề bài, nhất là hai đoạn tóm tắt và xác định các yêu cầu của bài tập.
 - a) Mục đích tóm tắt của hai văn bản khác nhau :
 - Văn bản (1) : Tóm tắt nhằm mục đích ghi nhớ tác phẩm hoặc làm tài liệu khi cần thiết.
 - Văn bản (2) : Tóm tắt nhằm mục đích minh họa cho luận điểm trong bài viết.
(Chú ý câu : “Câu chuyện lẽ ra chấm hết ở đó, nhưng dân chúng không chịu nhận cái tình thế đau đớn ấy, và cố gắng đem một nét huyền ảo để an ủi ta.”).
 - b) Cách thức tóm tắt vì thế có sự khác biệt :
 - Văn bản (1) : Dựa vào cốt truyện tóm tắt toàn bộ diễn biến của câu chuyện.
 - Văn bản (2) : Lược đi những chi tiết, sự việc không cần thiết, dựa theo nhân vật chàng Trương để tóm tắt chứ không tóm tắt toàn bộ câu chuyện.
2. Đọc lại văn bản *Truyện An Dương Vương và Mị Châu – Trọng Thuỷ* trong SGK và tham khảo các gợi ý sau :
 - a) Truyện gồm hai phần :
 - Chuyện An Dương Vương xây thành, chế nỏ thần giữ nước.
 - Chuyện về bi kịch tình yêu Mị Châu – Trọng Thuỷ gắn với sự thất bại của nước Âu Lạc.

b) Chú ý một số sự việc chính sau đây và diễn biến của chúng :

- An Dương Vương xây thành nhưng cứ xây lại đổ. Sau nhờ Rùa Vàng giúp mới xây xong.
- An Dương Vương được Rùa Vàng tặng một cái vuốt để làm nỏ thần. Nhờ nỏ thần, An Dương Vương đánh tan được Triệu Đà, giữ được nước.
- Triệu Đà cầu hôn Mị Châu cho con trai là Trọng Thuỷ. An Dương Vương vô tình đã mắc mưu Triệu Đà : gả con gái cho Trọng Thuỷ.
- Trọng Thuỷ đánh cắp bí mật nỏ thần, chia tay vợ về nước. Triệu Đà phát binh đánh Âu Lạc.
- Thua trận, An Dương Vương đem con gái chạy trốn. Biết Mị Châu là mầm tai họa, vua chém đầu con gái rồi đi xuống biển.
- Cái chết của Trọng Thuỷ và truyền thuyết giếng nước – ngọc trai.

3. – Đọc lại đoạn trích và bài giảng của thầy (cô) giáo.

- Hình dung diễn biến của cốt truyện theo các sự việc chủ yếu.
- Viết tóm tắt theo nhân vật Đăm Săn.

Gợi ý :

- + Mở đầu : Đăm Săn đứng trước nhà Mtao Mxây khiêu khích, thách đấu.
- + Phần chính : Đăm Săn chiến đấu với kẻ thù. Trận đấu gồm ba hiệp. Hiệp một... Hiệp hai... Hiệp ba...
- + Kết thúc : Trong ngày vui chiến thắng, Đăm Săn vừa cười vừa nói hả hê vừa ăn uống thoả thích, tỏ rõ chàng là người anh hùng vô địch.
- Khi tóm tắt theo nhân vật Đăm Săn, cần chú ý : hình dáng, điệu bộ, cử chỉ của nhân vật. Hình dung các hành động, lời nói tiêu biểu của nhân vật để nêu bật đặc điểm của nhân vật đó.

4. – Đọc truyện *Tấm Cám* trong SGK.

- Hình dung rõ địa vị, hành động, lời nói và quan hệ giữa nhân vật cần tóm tắt với các nhân vật khác. Ví dụ : Nếu tóm tắt truyện theo nhân vật Tấm thì cần nêu rõ quan hệ giữa Tấm với Cám, dì ghẻ, bà cụ già.
- Nếu tóm tắt truyện theo nhân vật Cám thì cần nêu rõ quan hệ giữa Cám với Tấm, nhất là với những lần Tấm biến hoá.
- Chú ý chọn được các hành động, lời nói tiêu biểu để làm nổi bật đặc điểm của nhân vật.